

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalec... Direktor: Rudi Janžura...

OB ZAKLJUČKU OBISKA PODPREDSEDNIKA KARDELJA V VELIKI BRITANJI

Dragoceni razgovori

pravi uradno sporočilo o srečanju Edvarda Kardelja z najvišjimi zastopniki britanske politike — Sodelovanje bosta

LONDON, 18. nov. (Tanjug). Po obisku podpredsednika zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja v Veliki Britaniji je bil danes objavljen v Londonu naslednji komunikat:

Edvard Kardelj, podpredsednik zveznega izvršnega sveta Federativne ljudske republike Jugoslavije, v spremstvu Srđie Price, državnega podsekretarja za zunanje zadeve, in Antona Vratuše, šefa kabineta Edvarda Kardelja, je bil gost vlade Njenega Veličanstva od 14. novembra in bo zapustil London 19. novembra 1955.

Med svojim obiskom je bil Edvard Kardelj sprejet v avdienco pri njenem Veličanstvu kraljici v Buckinghamski palači. Edvard Kardelj je imel razgovore o mednarodnem položaju in o vprašanjih, ki zanimajo obe strani, s predsednikom vlade,

Kardelja z najvišjimi zastopniki britanske obe strani razvijali še naprej

čanstva, so potrdili, v kolikšni meri imata obe državi iste osnovne cilje pri vodenju svojih mednarodnih odnosov. Razgovori so pokazali, da Združeno kraljestvo in Jugoslavija dajeta isti pomen ohranjanju neodvisnosti suverenih držav, zmanjšanju mednarodne napetosti ter uresničenju trajnega miru in resničnega sodelovanja med vsemi narodi. Svobodno so obravnavana stališča obeh vlad o metodah izvajanja takšnih skupnih ciljev. Razgovori so bili zelo dragoceni in so pokazali, da med obeh vladama obstaja visoka stopnja soglasnosti in razumevanja.

Obisk Edvarda Kardelja je potrdil, da med Združenim kraljestvom in Jugoslavijo obstaja iskreno prijateljstvo in dobri odnosi. Vlada Njenega Veličanstva in Jugoslovanska vlada sta odločeni, da bosta ohranili in razvijali svoje sodelovanje s čedalje posvetovani in na druge ustrezne načine.

Obisk Edvarda Kardelja je potrdil, da med Združenim kraljestvom in Jugoslavijo obstaja iskreno prijateljstvo in dobri odnosi. Vlada Njenega Veličanstva in Jugoslovanska vlada sta odločeni, da bosta ohranili in razvijali svoje sodelovanje s čedalje posvetovani in na druge ustrezne načine.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je danes dopoldne proučeval organizacijo in delo krajevne samouprave malega angleškega mesteca Newbury, oddaljenega sto kilometrov od Londona. Z njim so bili državni podsekretar Vratuša in jugoslovanski veleposlanik v Veliki Britaniji Velebit, zastopnik urada britanske vlade za sprejem uglednih tujih gostov sir Graham Vincent in britanski veleposlanik v Beogradu sir Frank Roberts.

Po razgovoru s predsednikom občinskega sveta Newburyja g. Pirouetom in drugimi funkcionarji občine se je podpredsednik Kardelj odpeljal v britansko središče za atomska raziskovanja Harwell, kjer je bil gost na kosilu. Zatem si je ogledal ta največji britanski inštitut za nuklearno fiziko.

Obisk bolgarskih novinarjev

BEograd, 18. nov. Jugopres je zvečer, da bo okoli 20. novembra prišla v Jugoslavijo delegacija 5 bolgarskih novinarjev. Delegacija bo vodil generalni sekretar Združenja novinarjev Bolgarije in glavni urednik sovjetskega dnevnika »Otečestven front« Vladimir Topčarov. S tem bodo bolgarski novinarji vrnili obisk jugoslovanski novinarski delegaciji, ki je bila v Sofiji septembra letos. Bolgarski novinarji bodo gosti Zvezne novinarjev Jugoslavije.

Konferenca je bila koristna

je dejal o ženevskem sestanku zastopnik Državnega sekretariata za zunanje zadeve — Izmišljotine v libanonskem tisku

Beograd, 18. nov. Na današnji redni tiskovni konferenci je predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve tov. Branko Drašković v odgovoru na vprašanje, kako gleda Jugoslavije na ženevsko konferenco, dejal:

»Dejstvo, da so se ministri za zunanje zadeve štirih velikih sil sestali v Ženevi, podrobno pre-

učevali vprašanja, ki so bila na dnevnem redu v duhu sodelovanja in da so v nekaterih vprašanjih zblizali svoja stališča, potrjuje koristnost teh razgovorov. Če niso bile dosežene kakve večje konkretne rešitve, to ne pomeni, da gorinja ugotovitev ni točna, temveč samo dokazuje, da je potrebno mnogo naporov, potrditve in posebno dobre volje — kot smo to večkrat poudarjali — da bi razgovori dali večje rezultate. Vse to govori v prilog tezi, o potrebi potrpežljivega, postopnega proučevanja in reševanja odprtih vprašanj in je treba s tem v zvezi pričakovati, da bodo nadaljnji napori in razgovori samo doprinesli k njihovi konkretni rešitvi in pozitivnim rezultatom.»

Na vprašanje, ali je zastoj v odnosih med članicami Balkanskega pakta, je tov. Drašković dejal, da po diplomatski poti proučuje možnosti za sestanek sveta ministrov balkanskega pakta. V odgovoru na nadaljnje vprašanje, ali je zastoj premošten, je dejal, da samo proučevanje možnosti za sestanek govori tudi o premostitvi zastoja.

NEODVISNA IN MIROLJUBNA AVSTRIJA LANKO RAČUNA NA NAŠO PODPORO

Beograd, 18. nov. (Tanjug). Veleposlanik republike Avstrije v Beogradu g. Walter Wodak je danes obiskal državnega sekretarja za zunanje zadeve Kočo Popovića in ga v imenu svoje vlade obvestil o ustavnem zakonu o nevtralnosti Avstrije, ki ga je avstrijski parlament sprejel 26. oktobra letos in je postal veljaven 5. novembra 1955. Prosil ga je, naj jugoslovanska vlada sprejme ustavni zakon na znanje in prizna stalno nevtralnost Avstrije.

Pri tej priložnosti je dal državni sekretar Koča Popović diplomatskemu uredniku Tanjuga naslednje izjavo:

»Ustavni zakon potrjuje trajno nevtralnost Avstrije, ki hoče s tem poudariti svoje neodvisnost in nedotakljivost svojega ozemlja. To svoje nevtralnost bo Avstrija po smislu zakona

trudila vprašanja, ki so bila na dnevnem redu v duhu sodelovanja in da so v nekaterih vprašanjih zblizali svoja stališča, potrjuje koristnost teh razgovorov. Če niso bile dosežene kakve večje konkretne rešitve, to ne pomeni, da gorinja ugotovitev ni točna, temveč samo dokazuje, da je potrebno mnogo naporov, potrditve in posebno dobre volje — kot smo to večkrat poudarjali — da bi razgovori dali večje rezultate. Vse to govori v prilog tezi, o potrebi potrpežljivega, postopnega proučevanja in reševanja odprtih vprašanj in je treba s tem v zvezi pričakovati, da bodo nadaljnji napori in razgovori samo doprinesli k njihovi konkretni rešitvi in pozitivnim rezultatom.»

Na vprašanje, ali je zastoj v odnosih med članicami Balkanskega pakta, je tov. Drašković dejal, da po diplomatski poti proučuje možnosti za sestanek sveta ministrov balkanskega pakta. V odgovoru na nadaljnje vprašanje, ali je zastoj premošten, je dejal, da samo proučevanje možnosti za sestanek govori tudi o premostitvi zastoja.

Na vprašanje, ali je zastoj v odnosih med članicami Balkanskega pakta, je tov. Drašković dejal, da po diplomatski poti proučuje možnosti za sestanek sveta ministrov balkanskega pakta. V odgovoru na nadaljnje vprašanje, ali je zastoj premošten, je dejal, da samo proučevanje možnosti za sestanek govori tudi o premostitvi zastoja.

na nadaljevala in branila z vsemi sredstvi. Da si zagotovi nevtralnost, Avstrija v prihodnosti ne bo pristopila k nikakim vojaškim zvezam in ne bo dovolila, da bi na njenem ozemlju ustanovili kakršnokoli tuja vojaška oporišča.

Vlada FLRJ z zadovoljstvom pozdravlja ta ustavni zakon, ki utrjuje temelje, na katerih bo zkrajena politika sosedne republike, s katero ima naša država dobre sosedske in prijateljske zveze. V izvajanju neodvisne, utrjevalne in miroljubne zunanje politike Avstrija vedno lahko računata na razumevanje in podporo Jugoslavije.

Bulganin v Delhiju

Sovjetski komentariji ob obisku obeh voditeljev v Indiji

New Delhi, 18. nov. (AFP). — Predsednik sovjetske vlade maršal Bulganin in prvi sekretar komunistične partije ZSSR Nikita Hruščev sta davi s svojim spremstvom prispela v Delhi. Na vojaškem letališču Palamu sta ju sprejela indijski predsednik in minister za zunanje zadeve Nehru ter podpredsednik indijske republike Radakrishnan.

Maršal Bulganin je izstopil iz letala in pristočno pozdravil Nehruja, s katerim sta se to pot prvi srečala na indijskih tleh. Nato je Nehru v hindu jeziku spregovoril kratko 10.000 ljudem, ki so prišli pozdraviti goste, in jih spomnil na nepozabni sprejem, ki so ga njemu pripravili v Sovjetski zvezi. Ko so njegove besede prevedli v rusščino, je imel tudi maršal Bulganin kratek govor.

Sovjetski časopisji so ob odhodu predsednika sovjetske vlade Bulganina in prvega sekretarja CK KP Hruščeva priobčili na prvih straneh uvodnike, v katerih poudarjajo dobre in prijateljske zveze med državama. Te zveze temelje na znanih petih načelih o »miroljub-

Med svojim obiskom v Londonu je podpredsednik Kardelj obiskal tudi londonsko mestno občino, kjer ga je sprejel Norman Prichard, predsednik londonskega občinskega sveta

Zahvala Vorošilova

BEograd, 18. nov. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je dobil od predsednika predsedstva Vrhovnega sovjeta ZSSR Klementa Ježemovića Vorošilova naslednjo brzojavko:

»V imenu prezidija Vrhovnega sovjeta in v mojem imenu sprejmite zahvalo za pristočne čestitke in želje za prosep narodov Sovjetske zveze, ki ste jih poslali za 38-letnico velike Oktobrske revolucije.«

Karabegović pri Salemu

Kairo, 18. nov. Jugoslovanska gospodarska delegacija, ki jo vodi član zveznega izvršnega sveta Osman Karabegović, je včeraj obiskala podpredsednika egiptovske vlade Gamala Salema in ostala pri njem v daljšem razgovoru. Nato je delegacija imela razgovore z ministrom za nacionalno proizvodnjo Husseinom Faalijem, ki je seznanil člane jugoslovanske delegacije z najvažnejšimi načrti egiptovske vlade za dvig dežele. Sinoč je delegacija odpotovala v Asuan, kjer si bo ogledala gradbišče nove hidrocentralne in se seznanila z načrtom novega asuanskega jezusa, ki naj postane osnova za industrializacijo Egipta.

V ponedeljek 21. novembra se bo delegacija vrnila v Kairo in takrat se bodo začeli uradni razgovori z egiptovskimi predstavniki.

EDVARD KARDELJ: O gospodarski politiki in nalogah komunistov

Glasilu CK Zveze komunistov Jugoslavije »Komunist« je objavilo v zadnji dvojni številki govor Edvarda Kardelja o vlogi Zveze komunistov pri izpolnjevanju našega državnega in družbenega sistema na nedavnem plenarnem sestanku CK Zveze komunistov Hrvatske v Zagrebu in na nedavni konferenci aktivna komunistov CK Zveze komunistov Slovenije v Ljubljani.

Kardelj je govoril najprej o težavah, s katerimi se borimo, in vzrokih pomanjkljivosti v delu komunistov, ki jih je razvrstil v tri kategorije: prvič gre za objektivne težave, ki so naravne, določene ekonomsko politiko, kakršna je bila v naših okoliščinah neobhodna in ki je vsakekar dosegla pozitivne rezultate, dovedla pa je do gotovih disproporcij, ki povzročajo težave, s katerimi se danes borimo. Druga vrsta težav so nedograjenosti in posamezne neopredeljenosti gospodarskega in državnega sistema, v nekaterih primerih pa tudi njihova slaba uporaba.

»Naše sedanje objektivne težave, je dejal Edvard Kardelj, niso posledica kakšnih napak v dosedajšnji ekonomski politiki, niti posledica izprememb v sistemu, kakor se sliši tu in tam. Kaj. One so izraz naše ekonomske stvarnosti in materialnih možnosti ter logična posledica naše zavestne akcije za pospešeno industrializacijo zaostale države. V naših okoliščinah so moralni vzeti smer predvsem za zgraditev bazične industrije, ki naj bi postala podlaga za industrializacijo tudi na drugih področjih, za razvoj kmetijstva

skega načrta k bazični industriji je seveda dovedla do raznih disproporcij, ki se čutilo na raznih sektorjih. Posamezne gospodarske panoge so ostale nezadostno razvite, kakor n. pr. transport, trgovina in njena opremljenost itd. To povzroča, da se ponekod celo niti obstoječe kapacitete ne morejo dovolj izkoristiti. Tako se n. pr. tudi bazična industrija borj z razmeroma velikimi težavami, borila pa se bo tudi v prihodnjih letih zaradi zaostlosti transporta itd. Takih primerov bi mogel navesti več. No, izmed vseh disproporcij obično danes največ posledic zaradi nesorazmerja med tempom izpremembe socialno - ekonomske strukture prebivalstva Jugoslavije in tempom naraščanja proizvodnih dobrin.

Zakaj nesorazmerja?

Ko je analiziral to vprašanje, je Edvard Kardelj dejal med drugim: »Mi nismo povečali sklada proizvodnih dobrin v tak meri, v kakršni smo pritegnili novo delovno silo z vasi v industrijo in druge panoge izven kmetijstva.

Nasprotno, fizični obseg proizvodnih dobrin ostaja več ali manj na isti ravni, oziroma narašča zelo počasi, medtem ko naraščajo skupna cenovna sredstva zaradi izpremembe socialno-ekonomske strukture zelo naglo in izvajajo čedalje močnejše pritisk na sklad proizvodnih dobrin. Zato se pojavlja problem stalnega naraščanja cen. Naj storimo kar koli, cene vendarle naraščajo, ker ne naraščajo tudi skladi proizvodnih dobrin. Ako bi v takem položaju predpisali vse cene, bi zmanjkalo blaga, ki ga nimamo v tolikšnih količinah, kakršne bi ustrezale denarnemu skladu, na svobodnem trgu pa bi se še bolj povečale. Cene bodo torej visoke, dokler ne bo več blaga. Neupravičeno dviganje cen seveda še bolj zastruje položaj, ki je nastal zaradi disproporcije med razpoložljivim blagom in denarnimi skladi, čeprav to samo po sebi ni primarni vzrok sedanjih težav na trgu.

Ako bi nadaljevali dosedanje ekonomsko, zlasti pa dosedanje investicijsko politiko, bi se disproporcij iz leta v leto povečavali, če pa bi hoteli, da bi kolikor toliko stabilizirali trg in blagovno denarno razmerje, bi moralni uvažati vse večje količine hrane in potrošnega blaga. To pa je nemogoče glede na stalni plačilni primanjkljaj. Popolnoma je jasno, da v takem položaju tudi politika povečevanja plačil ne bi pomenila nobene rešitve, ako bi vse ostalo, kakor je. Nasprotno bi to samo poslabšalo položaj. Vsako tako povečanje plačil bi praktično

Delegacije in obiski

Stalingrad, 18. nov. (TASS) Jugoslovanska sindikalna delegacija pod vodstvom predsednika centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Ivana Božičevića je sinoči prispela v Stalingrad. Člani naše delegacije so bili že v Moskvi, Leningradu, Kijevu in Zaporozju.

V Stalingradu bodo gosti ostali nekaj dni, da si bodo ogledali življenje v mestu, mestna podjetja in gradbišča, prekop Volga-Donec in gradbišče stalingradske hidroelektrične centrale.

Kitajski umetniki pri Milošu Miniću

BEograd, 18. nov. Predsednik beogradskega okrajnega ljudskega odbora Miloš Minić je sprejel danes skupino kitajskih umetnikov — članov ansambla pekinške opere s pomočnikom ministra za kulturo LR Kitajske Šan Ši Sijanom in umetnikom voditeljem ansambla Šao Fenom na čelu. Sprejemu je prisostvoval tudi veleposlanik LR Kitajske v Beogradu g. Wo Hsiu Chuan.

Predsednik Tito pozdravlja kitajske umetnike ob prvi predstavi v Narodnem gledališču v Beogradu

Sodelovanje z Grčijo pri preprečevanju poplav

BEograd, 18. nov. Jugopres je zvečer, da je jugoslovanska vlada zaprosila grško vlado, naj se hidrotehnični strokovnjaki obeh držav širše sestanejo, da bi proučili posebne tehnične ukrepe za preprečevanje poplav ob Dojranem jezeru.

Elektrigospodarska skrupnost Slovenije

Poročilo o stanju dotoka na rekah in industrijske proizvodnje za 17. november 1955. Srednji dnevni dotok v kub metrih na seki: Drava — Dravograd 229 (dani 182), Sava — Moste 172 (dani 8), Sava — Medvode 228 (dani 209), Soča — Doblar 643 (dani 474). Indeks proizvodnje v primerjavi s 1954 letom 126.

VREME

Napoved za sabbato: Precejšnja ohladitev poznate zvišanje temperature in možnosti snežnih padavin, predvsem v višjih legah.

(Nadaljevanje na 2. strani)

OB ROBU dogodkov

Mnenja obeh strani

o uspehih in neuspehih ženevske konference - Hladne vojne ne bo več, sodijo v Washingtonu - Zahod ni bil konstruktiven, pravijo v Moskvi

Washington, 18. nov. (Tanjug). V ameriški javnosti in tisku so prišli do izraza nasprotujoča si mnenja o uspehu ženevske konference. Po mnenju ameriškega ministra za obrambo Wilsona imata ameriško in sovjetsko ljudstvo več skupnega, kakor se je to pokazalo v dosedanjem obstoju dveh različnih sistemov. Po njegovem ne bo prišlo do zasvojitve hladne vojne in spremembe v ameriških vojaških izdatkih, ker ameriška vojaška politika ne temelji na trenutnem mednarodnem položaju. Nekateri visoki funkcionarji pa so po pisanju nekaterih časopisov mnenja, da se bo hladna vojna obnovila in da zato ZDA ne bodo zmanjšale vojaške pomoči tujini, kakor so namerali.

Tudi ton časopisnih komentarjev je različen. Po mnenju »New York Timesa« je pozitivna stran ženevske konference ta, da je Zahod s pomirjujočimi stališči predložil predloge, ki jih je sovjetska stran sprejela. »Washington Post« se poteguje za večje ekonomsko in politično sodelovanje v okviru Atlantiskega pakta, za bolj dinamično in politično širšo osnovo, v pogledu združitve Nemčije in za večje ekonomsko pomoč, posebno doželan bližnjega vzhoda in Azije, kjer se je zdaj začel širiti vpliv ZSSR. »New York He-

rald Tribune« poudarja, da je prišel čas za resno razmišljanje in pogumne ukrepe ameriške diplomacije do tujine, ne da bi zanemarjali ekonomskih problemov.

Moskovski komentatorji pa prihajajo danes do sklepa, da so v Ženevi vsa vprašanja obravnavali odkrito in da je odprta pot za nove razgovore, čeprav niso dosegli soglasnosti niti v enem vprašanju. Tukajšnji komentatorji kritizirajo stališče zahodnih predstavnikov na ženevski konferenci in trdijo, da Zahod ni niti enega vprašanja obravnaval konstruktivno. Pogoji za rešitev vprašanja varnosti, nemškega vprašanja in vprašanja razorožitve obstajajo in zato bi zainteresirane sile »res morale delati v interesu miru za zmanjšanje napetosti v Evropi«. Zahodni udeleženci niso ravnali v duhu navodil, ki so jih poglavari štirih držav dali ministrom za zunanje zadeve. Nemško vprašanje v Ženevi je bilo že vnaprej obsojeno na neuspeh, ker so ga obravnavali brez udeležbe Nemcev. Moskovski komentatorji tudi poudarjajo, da so bili zahodni predlogi v pogledu Nemčije popolnoma nesprejemljivi, ker so določali vključitev vse Nemčije v zahodno vojaške sporazume. To bi med drugim pripeljalo tudi do tega, da bi »Zahodna militaristična Nemčija popolnoma požrla Vzhodno Nemčijo«.

Ki so značilni za ženevski duh. Takšno absolutno stališče uteghele pripeljati do tega, da se bo povečal vpliv ZSSR v Zahodni Nemčiji, ker se »Zahodna Nemčija želi razgovorjati z ZSSR o združitvi ob pomoči Zahoda, a tudi brez nje, če bo potrebno«.

»Washington Post« se poteguje za večje ekonomsko in politično sodelovanje v okviru Atlantiskega pakta, za bolj dinamično in politično širšo osnovo, v pogledu združitve Nemčije in za večje ekonomsko pomoč, posebno doželan bližnjega vzhoda in Azije, kjer se je zdaj začel širiti vpliv ZSSR. »New York He-

BCNN: KAKO SPET POGNATI RAZPRAVO?

Bonn, 18. nov. (Tanjug). Večina zahodnonemških časopisov obravnava v današnjih uvodnikih način, kako bi bonnska vlada morala izkoristiti »diplomatsko pavzo« po ženevski konferenci, da bi spet sprožila diskusijo o združitvi dežele.

Nemčija pripravljena dočakala nove razgovore med velikimi silami. Sovjetska cona ni izgubljena - piše »Die Welt« - če bomo mi znali izkoristiti pavzo. Združitev je odvisna od notranje enotnosti in moči Zah. Nemčije. Če bomo po tej pavzi lahko o tem prepračili Ruse, nam bo takrat laže kot zdaj razgovorjati se z njimi.

Najprej svoboda, potem razvoj. Atene, 18. nov. (AP) Govoreč o načrtu Velike Britanije za razvoj Cipra, za katerega je namenjena 38 milijonov funtov šterlingov, je grški nadškof Makarios dejal, da Ciperčani nimajo namena sprejeti predloga, ki jim ne prinaša samoodločbe. Sedanja borba prebivalstva Cipra ni usmerjena h gospodarskemu in socialnemu razvoju Cipra, pač pa je njen smoter svoboda. Svobode ne bomo zamenjali za nobene gospodarske ugodnosti, je dejal.

V Franciji ne bo izrednih volitev

PARIZ, 18. nov. (AFP). Zastopnik francoske vlade je izjavil danes po seji ministrskega sveta, da je prvotna zamisel o tem, da bi bile splošne parlamentarne volitve 18. decembra, neveljavni.

Dalna demobilizacija

PARIZ, 18. nov. (Tanjug). Ministrski svet Francije je sklenil demobilizirati mlade vojakove, ki so bili mobilizirani takoj po dogodkih v Alžiru 20. avgusta. Gre za vojaške obveznike, ki po končanem vojaškem roku ostanejo tri leta na razpolago vojaškimi oblastvom. Vsi ti vojakovi pa ne bodo razmeščeni v Severni Afriki.

Stassen v Rimu

RIM, 18. nov. (Tanjug). Posebni svetnik predsednika Eisenhowerja za vprašanja razorožitve Harold Stassen je danes prišel iz Pariza v Rim. S Stassenom je priporočila tudi gospa Luce, ameriška veleposlanica v Rimu. Stassen je v Ženevi sodeloval pri razgovorih o razorožitvi. Danes popoldne se bo sestel z italijanskim zunanjim ministrom Gaetanom Martinom.

Istiklal i Neodestur

SFAKS, 18. nov. (AFP). Na kongresu tunizijske nacionalistične stranke Neodestur so sinoči sprejeli resolucijo, ki odobrava francosko-tunizijsko konvencijo o avtonomiji Tunizije. Kongres je odobril tudi politiko vodstva stranke od 31. julija 1954 do danes.

Poostritev prometnih ukrepov

BERLIN, 18. nov. (Tanjug). Vzhodnonemška oblastva so po pisanju časopisa »Berliner Zeitung« sklenila, da bodo na cestah in avtostradah med Vzhodno in Zahodno Nemčijo poostrožili ukrepe proti osebam, ki kršijo prometne predpise. V članku je rečeno, da ne bo treba izdati posebnih predpisov o zagotovitvi varnosti na prometnih poteh med zahodnim Berlinom in Zahodno Nemčijo. Vzhodnonemška oblastva zahtevajo od vseh soferjev, da se brez izjeme držijo prometnih predpisov, ki veljajo v Vzhodni Nemčiji.

SEATTLE, 18. nov. (AP) Potniška letalca, v katerem je bilo 66 vojakov, 1 ženska in 2 otroka, je strmoglavilo in zgorelo takoj po vzletu z letališča Seattle. Vojakovi so se vrnili z Daljnega vzhoda.

Sestanek finančnih strokovnjakov južноеvropskih držav

BEOGRAD, 17. nov. (Jugopres) Finančni strokovnjaki Grčije, Turčije, Italije in Jugoslavije, ki sestavljajo podskupino skupine ekspertov za gospodarski razvoj Južne Evrope, bodo imeli prvi sestanek 21. novembra v Ženevi. Naloga te skupine je, da prouči pogoje in možnosti mednarodnega financiranja gospodarskega razvoja južноеvropskih držav.

NOVICE V SLIKI

Telefotografija kaže novega argentinskega predsednika generala Perona v pogovoru s podpredsednikom admiralom Rojasom. Slika je bila posneta v argentinski predsedniški palači ob zapretili novega voditelja, ki je kot znano ob zadnjih spremembah zaradi nesoglasij v vojaški Juntii nadomestil dosedanjega predsednika generala Lonardija.

Revizija Ustanovne listine OZN ob primernejšem času

Večina delegacij je sicer za revizijo v načelu, toda ne še zdaj - Vprašanje novih članov in Sovjetska zveza

New York, 18. nov. (Tanjug). Plenum Generalne skupščine je začel razpravljati o reviziji Ustanovne listine OZN. To vprašanje je bilo postavljeno na dnevni red 10. zasedanja že ob ustanovitvi OZN. V Ustanovni listini je namreč določeno, da mora Generalna skupščina, če sklepajo o reviziji Ustanovne

Precej delegacij, med njimi tudi ZDA, Velika Britanija in Kanada, menijo, da bi se moralo za zasedanje v načelu izjaviti za revizijo Ustanovne listine, revizije same pa naj bi se lotili v primernejšem času. Te države so predložile tudi resolucijo, po kateri naj bi ustanovili odbor 18 držav, ki bi pripravile konferenco za revizijo, odbor pa bi o tem poročal dvajstemu zasedanju Generalne skupščine. Več delegacij pa nasprotuje reviziji. Med temi so tudi sovjetska, indijska, švedska in danska delegacija, ki so mnenja, da daje Ustanovna listina v sedanjih obliki dovolj možnosti za razvoj mednarodnega sodelovanja in utrjevanja Zdrženih narodov. Delegaciji Egipta in Indije sta predlagali, naj bi v odbor za pripravo konference za revizijo prišlo še 11 držav, med katerimi bi bila tudi Jugoslavija. Sirski delegat je predložil več spreminjalnih predlogov k ameriško-britanski resoluciji, ki bi le-to spremenili v tem smislu, da konferenca za revizijo ne bi bila obvezna. Vodja sovjetske delegacije v

zuele in Formoze so bili sinoči izvoljeni za člane komisije za zbiranje podatkov iz nesamoupravnih ozemelj. Njihov mandat bo veljal tri leta in se začne 1. januarja 1956.

Pomočnik egiptovskega ministra za zunanje zadeve Ahmed Kajrat je izjavil sinoči v posebnem političnem odboru OZN, da bodo rešili vprašanje arabskih beguncev samo tedaj, če se bodo držali priporočil resolucije OZN o repatriaciji in povračilu škode arabskim beguncem. Poljska predstavnica Irena Domanska se je zavzela za repatriacijo beguncev in podprla sirsko resolucijo, da pri palestinskih beguncih ni mogoče ločiti politične strani od človeške.

DULLES: HLADNE VOJNE NE BO VEČ

GETTYSBURG, 18. novembra (Tanjug). Iz pooblaščenih izjav so zvedeli, da sta predsednik Eisenhower in minister za zunanje zadeve Dulles odločila, da se kljub staknemu koncu ženevske konference izogneta obnovi »hladne vojne«. Prav tako vlada mne-

je, da bo v govoru, ki ga bo imel Dulles nocoj ameriškomu ljudstvu po radijskih in televizijskih postajah o sadovih ženevske konference, prišlo do izraza »odločnost obnove nekaj od prejšnjega ženevskega duha«.

Pojasnilo libanonske vlade

Bejrut, 18. nov. (AFP) Glede na sporočilo veleposlanstva ZDA v Libanonu, ki je bilo objavljeno prejšnji teden po obisku pomočnika ameriškega ministra za zunanje zadeve za Srednji vzhod Georgea Allena, je predsednik socialistične progresivne stranke Kemal Džumblat sinoči zahteval v parlamentu pojasnilo. Predsednik libanonske vlade je izjavil, da Libanon ne bo sklenil sporazuma o nabavi orožja, podobnega kot ga je sklenil Irak z ZDA. Libanon je leta 1953 sklenil z ZDA popolnoma trgovsko pogodbo o nakupu orožja.

Stavka je končana

Buenos Aires, 18. nov. (AFP) Generalna konfederacija dela je pozvala argentinske delavce, naj nehajo stavkati. Tako so sklenili sinoči na sestanku katikih dve sto sindikalnih funkcionarjev. Generalna konfederacija je pozvala delavce k patriotskemu sodelovanju z vlado.

Zadovoljivo za obe strani

Dunaj, 18. nov. (AFP) Avstrijska zvezna pisarna je po končanem avstrijsko-nemškem razgovoru objavila sporočilo, v katerem poudarja, da so se razgovori končali zadovoljivo za obe strani.

Zahodnonemški minister von Brentano je takoj v začetku razgovorov v imenu svoje vlade ponovil slovesno izjavo kanclerja Adenauerja, da Zahodna Nemčija priznava in spoštuje neodvisnost in suverenost Avstrije. Avstrijski minister za zunanje zadeve Figl je izrazil željo Avstrije, da bi o teh vprašanjih razpravljala v prijateljskem duhu in da bi se utrdile in poglobile njene zveze z Zahodno Nemčijo. V soglasju s tem sta se ministra sporazumela, da bosta predlagala svojima vladama, naj takoj uvedeta diplomatski predstavništvi na stonjni veleposlanstva.

Oba ministra sta z zadovoljstvom sprejela sklep ustavnega sodišča v Karlsruheju glede narodnosti Avstrijcev, živčih v Zahodni Nemčiji.

Sporočilo naveda na koncu, da bo imenovana mešana komisija, ki bo proučila vsa neresena gospodarska, kulturna, socialna in pravna vprašanja ter razširila in utrdila zveze med Avstrijo in Zahodno Nemčijo.

TEHERAN, 18. nov. (Reuters) Predsednik iranske vlade Muzeta Ala je danes iz Teherana odpotoval v Bagdad. Sodeloval bo pri prvem sestanku držav članic bagdadskega pakta.

Arabci in SZ

Sovjetska vlada utrjuje svoje zveze na bližnjem vzhodu

Kairo, 18. nov. (AFP). Sovjetska zveza in Saudska Arabija bosta navezali diplomatske stike. Tako je sporočil večerji veleposlanik Saudske Arabije šejk Abdulhal el Fadel sovjetskemu veleposlaniku v Kairu.

Predsednik prezidija Vrhovnega sovjetskega maršala Vorohilov je poslal osebno sporočilo kralju Saudske Arabije ob triletnici dneva, ko je stopil na prestol, naskar je kralj Saud v posebnem sporočilu izrazil zadovoljstvo nad ponudbo o teh pomoči, ki jo je sovjetski veleposlanik v Kairu dal Emiru Mesatu, predsedniku vlade in prestolonasledniku Saudske Arabije. Pri tem so se dogovorili, da bodo v Kairu začeli razgovore in določili pogoje za uvedbo diplomatske zveze ter nadrobni sporazumi o pomoči, ki jo je Sovjetska zveza ponudila tej državi.

Položaj v Braziliji

Rio de Janeiro, 18. nov. (AP) Brazilski minister vojske Teixeira Lott je večeraj ukazal vpustiti iz zapora 14 častnikov, ki so se bili, ko je vojska prejšnji petek odstranila začasnega predsednika Luza, umaknil na križarko »Tamandare«. Domnevajo, da je general izpustil te častnike, ker ima vojska popolno nadzorstvo nad vojaškim položajem v državi.

Prevedeno iz članka v »Slovenski poročevalec« 18. novembra 1955.

TELEGRAMI

KAIRO, 18. nov. (AFP) Jemenška delegacija je danes iz Kaira odpotovala v Saudsko Arabijo, kjer bo imela razgovore o obnovitvi saudsko-jemenskega vojaškega sporazuma.

LAS VEGAS, 18. nov. (AFP) Ameriško vojaško letalo je strmoglavilo v planinah Charleston, ko je letelo proti ozemlju za preizkušnje atomskega orožja v Nevada. Podatkov o žrtvah še ni.

NEW YORK, 18. nov. (USIS) Na pokrajinski skupščini za zunanjo trgovino ZDA so sprejeli deklaracijo o mednarodni trgovini in sklenili, da je treba obnoviti tradicionalno trgovino z ne-stareškim blagom z vzhodnoevropskimi državami.

NEW DELHI, 17. nov. (AP) Ne-cesti med Saharapuram in Nakirom, 50 mil od Delhija se je v avtoobvozu nezreči smrtno ponesrečilo 19 ljudi.

Z novim tarifnim pravilnikom se bodo plače železničarjev zboljšale

Sto pet članski delavski svet železniškega transportnega podjetja Ljubljana je 12. tega meseca sprejel novi tarifni pravilnik podjetja za leto 1955. Sprejemanje pravilnika se je zaključilo zaradi objektivnih vzrokov. Kakor ima samopopravljanje v teh podjetjih določene posebnosti zaradi specifičnosti železniškega uslužnostnega podjetja, tako so tudi v plačilnem sistemu posebnosti, ki so določene z uredbo o plačah delavcev in uslužbencev v železniških transportnih podjetjih (ZTP). Le-ta je bila letos zaradi vsleditve plač z ostalimi v gospodarstvu izdana nova v avgustu. Na podlagi določb te uredbe je upravni odbor Generalne direkcije v Beogradu izdal Osnove za sestavljanje tarifnih pravilnikov ZTP, ki so bile objavljene v septembru in šele tedaj je bilo mogoče preiti na sestavo tarifnih pravilnikov. Odtod tako pozno sprejemanje pravilnika, ki bo veljal od 1. julija dalje.

Sestava tarifnega pravilnika je torej vezana na omenjene osnove, po katerih je bilo treba sestaviti tarife po delovnih mestih ne pa več po nazivih kot lani. To je bilo na železnici razen drugih elementov pravilnika zelo zamotano in dolgočasno delo. Podjetje ima 183 enot, to je postaj, kurilnice in sekocij, ki imajo celo vrsto različnih delovnih mest, le-ta pa so določena po določenih merilih še na posamezne vrste glede na obseg dela. Vsaka teh enot sestavi na podlagi tarifnega pravilnika podjetja svoj tarifni pravilnik, zato je delo okrog tarifnih pravilnikov ZTP veliko zamudnejše in bolj komplicirano kot v drugih podjetjih, in dejansko zaposluje njihova sestava veliko ljudi za razmeroma dolgo dobo. Značilnosti tarifnega pravilnika ZTP se kažejo predvsem v sestavi tarifnih postavk, ki jih tvorijo postavka za strokovnost, sestavljena iz fiksnega in dopolnilnega dela te postavke, postavka za vodstvo in postavka za posebne delovne pogoje. Ker

je po osnovah določeno, da morajo fiksne postavke za strokovnost zajeti najmanj 85 odstotkov nivoja tarifnih postavk, in prav tako, da morajo biti postavke za vodstvo in posebne delovne pogoje določene v tarifnem pravilniku podjetja, je praktično ostal le majhen odstotek sredstev, s katerimi razpolagajo osnovne enote pri sestavi svojih tarifnih pravilnikov, to je sredstev dopolnilnega dela postavk za strokovnost. Delavski svet se je zato pri obravnavi tarifnega pravilnika ukvarjal predvsem s pravilno razvrstitvijo delovnih mest v vrste in sprejel nekoliko spremembe, dalje z razdelitvijo nivoja tarifnih postavk na prometne in strojne enote ter enote sekcij za zvezo, višino fiksnih postavk za posamezna delovna mesta v primerjavi med strokami oziroma službami in dopolnilnim delom postavk za strokovnost ter obravnaval pripombe kolektivnih enot, sindikalnih organizacij, Direkcije jugoslovanskih želez-

nic, Republiškega odbora sindikata železničarjev in komisije za plače pri izvršnem svetu LRS. Razprava, ki je bila temeljita in pri posameznih vprašanih ostra, je pokazala zavzetost članov delavskega sveta za pravilno nagrajevanje oseba, ki je bilo to sedaj v primerjavi z drugimi podjetji slabše plačano. Vse preveč pa so se zavzemali člani sveta za posamezne službe oziroma stroke, namesto, da bi enotno ocenjevali posamezna vprašanja glede na to, da zastopajo 10.500 ljudi, ki so v podjetju zaposleni. Različnost enot po sestavi in številu zaposlenih v podjetju so enote z nad 1600 zaposlenih, in tudi take z dvema ali več oddelki — je razumljivo delala pri sestavi tarifnega pravilnika podjetja težave, pri obravnavi na zasedanju pa je bila očitna težnja večjih enot po čim samostojnejšem določevanju tarifnih postavk, zlasti v kurilnicah, medtem ko v manjših, posebno v prometnih enotah tega ni bilo. Te težnje se vidijo iz fiksnih postavk, ki so za prometne enote zvišane v primerjavi z lanskimi povprečji, v strojnih pa celo znižane, kajti čim večja je masa fiksnih postavk tem manjši je dopolnilni del postavk za strokovnost, s katerimi enote razpolagajo. Da bi se v okviru »Osnov« pristojnosti enot povečale, je na pripombe Direkcije JZ, komisije za plače pri izvršnem svetu LRS ter plenuma Republiškega odbora sindikata, ki je konkretno predlagal, da se postavke za posebne delovne pogoje vnesejo v pravilnik v razponih ne pa v absolutnih zneskih — tarifna komisija je upoštevala in delavski svet to tudi sprejel. Več samostojnosti pa bodo imele enote samo, če bodo obvezne osnove za sestavo pravilnikov prihodnje leto v tem smislu sestavljene, kar bo treba pravčasno pri obravnavi »Osnov« zagotoviti.

V ostalem je delavski svet z nekaterimi spremembami sprejel predloge tarifne komisije in upravne odbora, ki so bili predloženi po obravnavi vseh pripomb in predlogov na prvotni osnutek, med temi predloge glede udeležbe uslužbencev pri premijah za prihranek pri gorivu in mazivu, števila vodilnih delovnih mest v podjetju itd., o katerih je bilo poleg razvrstitve delovnih mest v vrste, največ kritike in so bili v diskusiji sporni.

Po novem pravilniku bodo plače v železniškem transportnem podjetju povečane, in sicer je po uredbi povečan nivo tarifnih postavk za 4 odstotke, razen tega pa grede premije za prihranek pri gorivu in mazivu, prometne in norme, ki so lani obremenjevale obračunski plačilni sklad, delno v breme materialnih stroškov, delno pa celovitega dohodka pred razdelitvijo dobička. Povprečno bodo plače velja za 8,25 odstotka, najmanj pa bo povečanje v konkretnih primerih znašalo 3 odstotke, ker je delavski svet sprejel sklep, da se morajo izplačati 100 odstotne tarifne postavke po tarifnem pravilniku iz leta 1954. Lani so se vse leto oziroma do javnosti novega pravilnika izplačale 97 odstotne postavke, ker je bil s postavkami presežen obračunski plačilni sklad, podjetje pa ni imelo dobička, da bi to nadoknadilo.

Na postajah, v kurilnicah in sekcijah za zvezo bodo potem, ko bo pravilnik potrdil R. O. sindikata železničarjev in izvršni svet LRS sestavili svoje tarifne pravilnike, po katerih bodo, čeprav se s pomanjkljivostmi, vendar določene boljše plače, plačilni sistem pa urejen po delovnih mestih, ki ima sicer še pečat nagrajevanja po nazivih, ker je naziv merilo za ocenjevanje delovnega mesta. Izkušnje, ki jih je sedaj praksa pokazala in ugotovitve, ki so prišle na dan pri sprejemanju tarifnega pravilnika pa bo treba upoštevati pri bodočem pravilniku, seveda pred tem pri »Osnovah« za njihovo sestavo, ki so kot se je pokazalo najvažnejše in odločilne za pravilno in pravično nagrajevanje.

Lep dar izseljencev domačemu kraju

Iz Suhe krajine je šlo pred vojno mnogo ljudi v tuj svet, med njimi tudi Andrej Hočevar iz Hinja, ki živi sedaj v Clevelandu v ZDA. Lani je bil doma na obisku v svoji domovini, in to ga je med rojaki v Ameriki nabiralno akcijo za nakup drobnega domačega kraja. Videl je namreč slabe vaške poti in težave z dovodom grajenega peska v Suho krajino, pa je menil, da bi dočeti rojaki v Ameriki tu pomagali.

O poteku nabiralne akcije za drobni Andrej Hočevar občane biše občine Hinja spričo občevanja, ki je daroval za namen. Pred kratkim je sporočil, da ima zbranih že okoli 450 dolarjev, zato naj drobice takoj kupijo. Kar bo manjkalo, bodo še zbrali. Tako bodo občani bliše občine Hinja, katerim namenjavajo drobice pokloniti po zasedanju rojakov, zlasti pa domačim Hočevarjem, ki so za to svojimi rojakom in se posebej Andreju Hočevarju zelo hvaležni, ni potrebno posebej poudarjati.

Sestanek jugoslovanskih statističarjev

Zagreb, 18. nov. V Zagrebu se je začel III. letni sestanek jugoslovanskega statističnega društva, na katerem bodo razpravljali o aktualnih zadevah statistične teorije in prakse in naši državni svetovanjima se udeležujejo zastopniki statističnih uradov in društva iz vseh republik. Navzoči so tudi zastopniki statističnih služb in organizacij Avstrije, Bolgarije, Češkoslovaške, Madžarske, Zah. Nemčije, Poljske in Romunije ter Mednarodnega statističnega instituta in Mednarodne unije za znanstveno proučevanje prebivalstva. Na sestanku so prebrali poročilo predsednika zvezne ljudske skupščine Moše Pijade. Na sestanku bo podanih 30 referatov o raznih problemih statistike. Vsejal so razpravljali o statistični službi v okviru in njeni organizaciji v zvezi z nedavnimi administrativno-teritorialnimi spremembami.

26. decembra ob 20. uri bo v veliki unionski dvorani v Ljubljani tradicionalni

NOVINARSKI KONCERT

pred Dnevom republike in ob zaključku jubilejnega tedna tiska.

Na koncertu, ki ga bo vodil dirigent Ciril Cvetko, bo mešani pevski zbor Glasbene matice ob spremljavi orkestra Slovenske filharmonije izvedel »Dumco Blaža Arnič« po pesnitvi Otona Zupanciča. — Na koncertu bodo nadalje nastopili naši odlični operni solisti: Vanda Gerlovičeva, Elza Karlovičeva, Rudolf Franc in Zdravko Kovač, ki bodo ob spremljavi filharmoničnega orkestra peeli skladbe jugoslovanskih avtorjev. Obištvo opozarjamo, da si lahko nabavi vstopnice v predprodaji pri blagajni Slovenske filharmonije.

NOVE KNJIGE

- Ferdo Godina: KRIVDA JARCKOVE KRISTINE, Maribor, Obzorja, 1955.
- Branko Hofman: ŽIVLJENJE ZMAGUJE, Drama, Maribor, Obzorja, 1955.
- Vlado Pipan: DEKLE IZ TRENTE, Ljudska igra v šestih slikah, Maribor, Obzorja, 1955.
- Josip Kalinčič: ZENŠKE IN MENIHI, Roman, Prvi zvezek, Avtoriziran prevod Rudolfa Kresala, Maribor, Obzorja, 1955.
- POTOVANJE PO VELIKI GARABANJI, Panorama sodobne francoske proze, z uvodom in izboru Borisa Grabnarja, Maribor, Obzorja, 1955.
- Jack London: BELE SAMOTE, Prevedla Olga Brahe, Maribor, Obzorja, 1955.

KULTURNI RAZGLEDI

Osmi letnik Zgodovinskega časopisa

Pred dnevi je DZS razposlala osmi letnik Zgodovinskega časopisa z letnico 1954. Revnika 1-4. Pri povrnem prelistavanju moramo resnici na ljubo zabeležiti, da nas nad 400 strani obsegajoča knjiga vtiš pot razočara. Za to govorijo predvsem, da za vse to govorijo uvodne razprave, ki bi dejansko morale biti osnova publikacije, komaj četrtino obsega. Če si le-je podrobneje ogledamo, dobimo naslednje slike: Josip Korosec v svoji razpravi o arheoloških stediščih slovenskega prostora na Balkanu s pomočjo primerjalnega obravnav v tujih literaturah ponovno pretresa nekateri naše arheološke ostaline, ki so bile označene kot slovenske. Tej delu s posebnim zanimanjem razpravlja o arheološki zbirki, ki jo je v svoji zbirki na Balkanu s pomočjo Josipa Koroseca, ki jo je v svoji zbirki na Balkanu s pomočjo Josipa Koroseca, ki jo je v svoji zbirki na Balkanu s pomočjo Josipa Koroseca...

BENJAMIN BRITTEN IN PETER PEARS

bosta koncertirala v ponedeljek, 21. novembra, v Filharmoniji. Skladatelj in pianist Benjamin Britten ter tenorist Peter Pears tvorita stalni komorni duo, ki je koncertiral po vsej Evropi ter zlasti na festivalih v Edinburgu in Aixu dobil sijajne priznanja. Pearsa štejejo med prve koncertne pevce. Umetnika, ki prihaja v našo državo v turnejo po Holandiji, Nemčiji in Avstriji, bosta izvedla Haydnovo »Angleške pesmi«, 5 Schubertovih pesmi, Brittino »Zimske besede« in angleške narodne pesmi v Brittini priredbi.

Slovenica v srbohrvaščini

Sicer gre za drobnejše dogodke, menim pa, da je prav, da jih vsaj registriramo. V Zagrebu je pred kratkim izšla dvojna številka »Analog« francoskega inštituta. To periodično revnilno glasilo francoskega inštituta v Zagrebu je začel izdajati že pokojni Jean Dayre, ki je pred vojno predaval francosko književnost na zagrebški univerzi. V najnovejši številki je med drugim iskana študija dr. Antona Slodnjaka o jezikovni slovenici v srbohrvaščini. Iz tega opozarjamo na kritično-bibliografsko razpravo dr. Valentina Putanca »Francuska leksikografija na hrvaško-srpskomi in slovenskem jeziku do 1914«, kar zadeva tudi nas.

FILM

Po čem je slava

John Ford je tisti ameriški filmski režiser, ki z vsakim svojim filmom ustvari novo umetniško delo. O umetniškosti in oddaljenosti takrat, kadar poseže po tako nevarnem žanru, kot je western. Pa tudi film »Po čem je slava« bi se v rokah našega predrežnega režiserja, namigovno utegnilo izroditi v obiljen obrtniški izdelek, burko iz voljaške življenja ali parodijo na jeziško disciplino. Zato smo v našem članku, ki ga je režiral John Ford in z do konca prežetno, smotrno in umetniško doganovo uporabo vseh filmskih izraznih sredstev zastavil sledenec vprašanje: katera je ista skrivna sila, ki žene moža v boj, junasta in smrt? Tiči za velikimi in voljaškimi podvigii le žela po dopustu, negovanju in počitku ali ima pri njih odločilno besedo tovariško patriotizem, junastvo ali še kaj bolj imaginarnega? Odgovor si mora izganeti v značilnih izstiskih gledalca samega. Ta pomembna in za celotna vprašanja je Ford obdelal z resnim znanjem in zlasti z velikimi humoristi obilni podpora protagonista Jamesa Cagneyja in Dana Davija. Najprej je bila odlika filma je čudovita preprostost, s katero se je režiser v tako kočljivi temi znal izogniti patetiki, ki je prišla deloma do izražaja v enem samem kadru. In filma dila etohaka humanost in iskrena pacifistična miselnost. Film »Po čem je slava« je kljub mnogim obram iz komike v naravnosti pretresljivo resnost čudovita celota.

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE LJUBLJANA - TIŠOVA 12

II. MEDNARODNA RAZSTAVA RADIJA IN TELEKOMUNIKACIJ 19-30. XI. 1955

SODELUJEJO:

- BELGIJA
- DANIELA
- ITALIJA
- JUGOSLAVIJA
- ČEŠKOSLOVAŠKA
- MADJARSKA
- Z.D.A.
- S.S.S.R.
- FRANCOZIJA
- VZ4.NEMČIJA

POŠTITE VOPISNICE VREDNOSTI 25% NA ŽELEZNICI

B. Kuhar

Tokrat bo pa po zaslugi upravnega odbora podjetja »mastna« diskusija!

Prebivalci, Baze 80' pripovedujejo

Baza 80 — le redko smo slišali po osvoboditvi o njej in še to je tako mimogrede, v besedi kakšnega starega borca ali v redkem članku o delu odseka ali komisije predsedstva SNOS. Oseba, ki je mnogo svetlih spominov na samo življenje v barakah baze 80, kot na plodno delo vseh odsekov in komisij, ki so bili vključeni v njo.

Dr. Marj Ahčin, ki je vodil odsek za zdravstvo, nam je živahno pripovedoval, kako je takrat njihov odsek organiziral zdravstveno službo v Beli krajini. Sredi krvave vojne vrše po povod izvajati stroge protiepidemijske ukrepe, ker je bila stalna nevarnost raznih epidemij. S posebnimi brošurami, na številih sestankih so opozarjali ljudi na to nevarnost. Z zaščitnim cepjenjem, z mrežo zaščitnih postaj in s širokim zaščitnim osom proti pegavičici okrog in okrog osvob. ozemlja, so preprečevali širjenje bolezni. V kamizariji je delovala porodničnica, v številnih krajih macedonske posvetovalnice, tečaji za babice, bolničarji in dr. Uvedli so celo že patronažno službo.

V eni izmed desetih lesenih barak baze 80 pa so se člani odseka že jeseni 1944 ukvarjali s pripravilnimi deli za organizacijo zdravstvene službe po končani vojni. Pred tem pa so že celo govorili o organizaciji popolne medicinske fakultete v Ljubljani. Dr. Ahčin se posebno dobro spominja nekoga jesenskega dne v letu 1944 (Boris Kidrič) in so se zbrali vsi načelniki odsekov in komisij. Takrat je moral tovariš Ahčin že obširno poročati, kako daleč so na načrni za organizacijo zdravstvene službe v svobodi. Tovariš Kidrič se je za to posebno zanimal in tudi sam povedal več zamisli. Te smo in jih še urešnjujemo v naši zdravstveni službi.

sestanku je tovariš Kidrič sprožil svojo zamisel za nujno potrebno zdravstveno ustanovo. Pogovorili so se tudi, kako naj bi ta institut pravzaprav deloval in kaj bi bila njegova naloga. Nekaj dni nato je »Slovenski poročevalec« še prinesel odločitev odbora OF o ustanovitvi instituta.

V začetku se je institut nastanil v baraki na dnu kraške vrtoče, nazadnje pa si je priskrbel lep

lice zanj so bili »kontenariji, pločevinski bencinski sodi, ki so jih odmetavali letala, depoji pa gozd. Toda če je kdo iskal na primer glasilo te ali one brigade ja partizanski arhivar prof. Janko Jarc samo pogledal na svoj seznam in že ugotovil: »Aha, bunker 7, pod vrtom smreko.« V petnajstih minutah si lahko zaželel brigadno glasilo že imel. Tovariš Udovc je bil bibliotekar. Znanstveni institut je namreč imel kar obširno knjižnico, ki je premovala okrog tisoč knjig in je bila spravljena tudi v »kontenarij« na številnih zakrkih krajih po gozdu okrog barak baze 80.

V preprosti, s slamo kriti kmečki hiši v Srednji vasi je odsek izdeloval pravne predpise in organiziral civilna sodišča na Primorskem, v Beli krajini in drugih krajih. Tu so tudi pripravljali vse za ustanovitev sodišč po osvoboditvi. Razpravljali so celo o kadrih za ta sodišča. V ta namen so po ilegalnih kanalih dobili iz Ljubljane karakteristične vseh sodnikov.

Redno vsak teden enkrat pa so se vodje vseh odsekov zbrali na skupni konferenci. Na to je vedno prišel kdo od »izvršnikov«, največkrat pa sam tovariš Kidrič ali Marjan Brečelj.

Zivahno je bilo življenje na bazi 80. V Srednji vasi so imeli prebivalci baze celo svojo čitalnico. Večkrat pa so tudi pripravili razne prireditve. Takrat pa se je navadno izkazala poleg kulturnikov tudi odlična kuharica baze, tovarišica Fani. Toda to ni bilo lahko, saj je imela v menzi gotovo nad sto abonentov.

Toda teh spominov je še veliko. O mnogih bi še morali napisati. Tako bi morali omeniti še partizansko banko — Denarni zavod. Tudi ta je spadal pod bazo 80. Če že to ne, pa naj povemo vsaj to, kar so o njenem direktorju tovarišu Dojčniku, povedali nekdanji prebivalci baze 80: Za pravi barometer jim je bil. Svoji sedež je imel v Crnoljci. Kadar se je prikazal v gozdu na ovornem s težkim nahrbtnikom, se je po bazi hitro razlezal elar: »Haika bo. Dolinec je že ru s svojimi bankovci.«

Najmlajši odsek v bazi 80 je bil sodni odsek. Tudi njegov glavni iniciator je bil pokojni Boris Kidrič. Sestavljali ga so bili sodniki iz vseh republik in državnih oblasti. Njegov glavni iniciator je bil pokojni Boris Kidrič.

Redno vsak teden enkrat pa so se vodje vseh odsekov zbrali na skupni konferenci. Na to je vedno prišel kdo od »izvršnikov«, največkrat pa sam tovariš Kidrič ali Marjan Brečelj.

Redno vsak teden enkrat pa so se vodje vseh odsekov zbrali na skupni konferenci. Na to je vedno prišel kdo od »izvršnikov«, največkrat pa sam tovariš Kidrič ali Marjan Brečelj.

V začetku 1945 pa je odsek organiziral in tudi vodil nakup živine v Beli krajini, na Primorskem in Gorenjskem. Tam so odkupili mnogo živine in jo s transporti, ki so šli tudi po več sto glav, poslali po skrivnih partizanskih poteh v Belo krajino. Toda skoraj vse pošiljke so prispele na določem kraju. Istčasno z odkupom so organizirali tudi prehrabeno službo na Primorskem in Gorenjskem. Se danes se dobro spominjajo, kako so marca 1945 ustanovili na Crnem vrhu nad Idrijo prvo zadrudno trgovino. Za začetek so si izročili 100 angleških padal. Ta so v trgovini zamenjali za živila in tudi prodajali. Ljudje so kupovali le kolikor so nujno rabili in niso kopičili zalog. Zavedno je bilo to ljudstvo v borbi.

V začetku 1945 pa je odsek organiziral in tudi vodil nakup živine v Beli krajini, na Primorskem in Gorenjskem. Tam so odkupili mnogo živine in jo s transporti, ki so šli tudi po več sto glav, poslali po skrivnih partizanskih poteh v Belo krajino. Toda skoraj vse pošiljke so prispele na določem kraju. Istčasno z odkupom so organizirali tudi prehrabeno službo na Primorskem in Gorenjskem. Se danes se dobro spominjajo, kako so marca 1945 ustanovili na Crnem vrhu nad Idrijo prvo zadrudno trgovino. Za začetek so si izročili 100 angleških padal. Ta so v trgovini zamenjali za živila in tudi prodajali. Ljudje so kupovali le kolikor so nujno rabili in niso kopičili zalog. Zavedno je bilo to ljudstvo v borbi.

V začetku 1945 pa je odsek organiziral in tudi vodil nakup živine v Beli krajini, na Primorskem in Gorenjskem. Tam so odkupili mnogo živine in jo s transporti, ki so šli tudi po več sto glav, poslali po skrivnih partizanskih poteh v Belo krajino. Toda skoraj vse pošiljke so prispele na določem kraju. Istčasno z odkupom so organizirali tudi prehrabeno službo na Primorskem in Gorenjskem. Se danes se dobro spominjajo, kako so marca 1945 ustanovili na Crnem vrhu nad Idrijo prvo zadrudno trgovino. Za začetek so si izročili 100 angleških padal. Ta so v trgovini zamenjali za živila in tudi prodajali. Ljudje so kupovali le kolikor so nujno rabili in niso kopičili zalog. Zavedno je bilo to ljudstvo v borbi.

V začetku 1945 pa je odsek organiziral in tudi vodil nakup živine v Beli krajini, na Primorskem in Gorenjskem. Tam so odkupili mnogo živine in jo s transporti, ki so šli tudi po več sto glav, poslali po skrivnih partizanskih poteh v Belo krajino. Toda skoraj vse pošiljke so prispele na določem kraju. Istčasno z odkupom so organizirali tudi prehrabeno službo na Primorskem in Gorenjskem. Se danes se dobro spominjajo, kako so marca 1945 ustanovili na Crnem vrhu nad Idrijo prvo zadrudno trgovino. Za začetek so si izročili 100 angleških padal. Ta so v trgovini zamenjali za živila in tudi prodajali. Ljudje so kupovali le kolikor so nujno rabili in niso kopičili zalog. Zavedno je bilo to ljudstvo v borbi.

